

Latweefchu Nwises.

Mr augstas Gewefchanaš = Kummissiones sīnu un nowehleschanu.

Mr. 8. Zettortbeenā tannī 22trā Wevvar 1823.

J e l g a w ā.

Teem Nwischu apgabdatajeem wehl weena atbildeschana us teem Nr. 49. eelikeem rafsteem atsuhtita, kas schē teem Nwischu lassitajeem tohp dohta:

Tāi 49tā lappā muhsu wehru Nwischu tas zeenijams Tuffumes Mahzitais, Wahzsemnes un Kurssemnes arraja buhschani salihdsinadams, teescham daschu firdi leekamu padohmu istahstijis, un ikktra Latweefcha jeb Latweefchu drauga pateizibu pelnijis irr, pawiffam tabs labbas firdis deht, no ka tee, tā kā no skaidra awota, atlehkuschi. Bet tomehr man tas reebj, kā tas gohdajams Mahzitais Wahzsemni un Wahzsemneofus pa dauds nizzina; kamehr tatschu pats teizis: ka Fatrai tantai saws gohds un sawa ihpascha flawa.

No ta ka Wahzsemneeki scheid Kurssemne atnahk, ne warr wijs pasiht, ka winnu semme slitaka par muhsu semni. — Zilweki kā bittes: Kad strohpā ruhmes peetruhkst, tad behrnus laisch, un schee mettahs, fur tukschu drawu useet, dauds nebehdadami, woi gahdas pukkes apkahrt, woi nahtres jeb dadschi. Tā pawiffam Wahzsemne (fur dauds weetas wairaki ne kā trihs reis tik dauds lauschu kā Kurssemne us tahdu paschu ruhmi sadsihwo) no wijswezzakeem laikeem lihds schin brihscham nekaitamus pulkus islaidust, no kahdeem daschi us semnehm nogahjuschi, fur dewini mehneschi par gaddu seemas laiks, un fur knappi dsihwibu prett salna warr isfargahk. Tadeht juhs gan saprohtat, ka no ta, ka schē Wahzeefchi, ne warr wijs ismanihk, ka winna semme slitaka, bet ka tur wairak lauschu ne kā scheid. Bet lai ikktrās pats to tainibu jo skaidri warr lemt, es juhsu

buhschani jo isplahfū salihdsinaschu ar Wahzsemnes arraja buhschani.

Wahzsemne slitaka faule, ihfaks un rahmaks seemas-laiks, un augligaka semme, ne kā Kurssemne. Tapehz tur isdewigaki laufi, wairak un gahrdaki ahboli, leelaki un stipraki lohpi, un dauds weetas arridsan wihna audsinaschana un dasch zits jaukums, no ka schē ne wahrdu ne pasihst. — Bet talabbad muhsu Kurssemne ne magg naw sinahdejama. Kas zilwekam preefsch pahrtikschanas wajaga, to itt pilnigi eeschlinfo. Ir mums faule spihd, kauschu tik silta naw, un ja arr muhsu seema fihwaka un garraka; tas mums jau eerasta leeta, jeb, ja kahdu reisi winna muhs atstahj (tā kā wehrnā gaddā) tad mums firds zaur to itt noskummufi paleek.

Wahzsemnei, trefnakai buhdamai, arr leelaks pulks eedsihwotaju ja usturr, un scheem tadeht arr dauds masaku ruhni ja peeteek, ne kā muhsu arrajeem, tā ka tur pahrtizigs fainneeks, kam tahds lauks kā pee mums bandineekam. Juhs gan dohmaseet: jo masaks lauks, jo masaks darbs; bet tā tas naw wijs; jo bes tam ka tur leelaku apgabhibu pee lauku uskohpschanas leek, tomehr arrajeem wehl gruhfaks darbs, ne kā juns. Gan esmu teizis, ka tur leelaki un stipraki lohpi ne kā tē, bet schee arr dahrgaki un gruhfaki usturrami. Pee mums par 10 Rubbukeem jau brangu kehveli pehrk, kas itt ihsti pehz arraju rohkas. Tur tiklai tahdus sirgus arrajeem atrohn, kā tē pilfatōs, jeb preefsch Nuischneeku fareetehm redsam, un bes 80, woi 100, woi wairak Rubbukeem ne dabhuhs pirkt. Gan juhs paschi manniseet, ka tahdu sirgu ikweens ne paspehs usturreht, un teescham tā tas irr. Gannibas tur naw, jo ruhmes

truhst, un tadehl sirgi wissu zauru gaddu jaturr stallt. Ja nu deegian ausas gribbetu feht, tahdu dahrgu lohpu pareisi kohyt, tad jel no ta masa lauzina nefas ne atlistu preeksch zittas labbibas. Tapehz tiffai tee baggati arraji sirgus turr, kamehr tee nabbagi zif spehji paschi ar lahystahm un kapleem padarra, un fur zilweku spehki ne peeteef, tur eet dabbuht baggatu kaimiau sirgus, ko dahrgaki makfa, ne ka trihs algadschus.

No sirgeem arri galwas-nauda ja makfa Wahzsemme, un daschas weetäs ta us ikkatru sirgu kahdus 6 Rub. pa gaddu isness, ja arr wissu gaddu no stalla ne kustina. Ja tik par leelzellu pahrweedd sirgu, jau atkat naudas jadohd; kas diwi juhdsas us to pabrauz, tam pimbers jamakfa pa sirgu, un kas pilfatä us bruggi usbrauz, tam wehl jo wairak jamuita. Tä tas itt gauscham dahrga leeta, tur ar sirgu braukt, un ne muhscham arraju ne atrad-dihs, kas zellu eeschoht sirgu eejuhgs. Wissi eet kahjahm, ja arr jo tahli jastaiga; un wehl, kad labbiba woi zits kas pilfatä jawedd, tad woi paschi ihpaschas ferräs nobsem, woi feewas us mugguru, woi us galwu neschus no-ness.

Wahzsemme arrajem arridsan dauds leelakas nodohschanas, jo, bes galwas-naudas, no ikkatra labbibas dwahlektina ko paschi apehd, woi ko pahrdohd, ta ka arri no ikkatra zahlehna woi zitta lohpuina ko no-kauj, semmes walbitajem messi jamakfa. Illu paschi ne drihst bruhweht, jo ihpascheem laudim ta bruhweschana nowehleta. Kas kaut kahdu mescha putni schahwis, ilgus gaddus pahrmahzischanas naimä tohp eeslehgts; jo meddischanas buhschana tiffai ihpascheem jehgereem un leelem Rungeem wehleta. Leelä Wahzsemmes gabbalä arri ikkatram pawalstneekam trihs gaddus jadeene saldatös.

No schihm leetahm, pee kurrahm wehl dauds zittas warretu peelift, juhs gan skaidri saprattiseet, kahda ta waina, kapehz tik dauds Wahzsemmeeki no winnas pateefi jaukas un flawejamas semmes atstahj un Kursemme jeb zittä dauds jo ne-augliga semme apmettäs; prohti schi: ka tai brangai semmei ar wissu

auglibu wehl jo wairak eedsihwotaju ne ka auglu, zaur ko wairak nodohschanas, leelaka dsihwoschanas gruhtiba, un tuffschös gaddös arri breefnigs truhkums rohnahs; kamehr te tas leelais pulks lehti pehrkamun un wehl jo lehti usturramu sirgu un dauds zittas leetas, kas naw grhti prohtamas, warr eedab- buht.

Wahzsemme arrajam ohtru reis tik dauds jastrahda, ka muhsu laudim, ja gribb pahrtift. Ja nu tahds te atnahk, tad ar masaku darbu ne ka tur jo pilnigi warr pahrtift; kamehr arrajem no Latweeschu tautas Wahzsemme kauli lohti pee darba buhtu ja peespeesch, ja ne gribbetu pagallam par smeeklu tapt, jeb baddä mirt.

Pa wissam es tam ne warru peekrist, ko tas gohdajams Tuffumes Mahzitaish no Wahzsemmes arraju garrigas buhschanas teiz. Ja no wallodas runnajam, ta gan irr taifuiba, ka Wahzsemme dauds weetäs arrajem zittada wallodas palohzischana, ne ka gramatas at-rohn; bet pa ittin ihpaschahm wallodahm tahs ne muhscham ne turrehs; jo, kas tik wallodu proht, arri saprattihis, lai ir wallodu greesch ka gribb. Tä leeta ittin tahda patte ka pee mums: Latweeschu gramatas teef rakstias tanni walloda, ko Kursemmes widdi runna, kamehr Tahmeneeki, Laufeschneeki un wissi augschgalleeschi, wallodu sawadi greesdami, tatschu tahs paschas gramatas lassa, un arri saproht, ja skaidrä walloda spreddiki jeb zittus wahrdu dsird. Wahzsemme, fur walloda gan wairak schkirahs, tapehz ka ta semme leelaka, arri wairak par to gahda, ka behrni to wallodu mahzahs, ko mahziti laudis runna, un kas par augstu wallodu teef saufta. Skohläs to runna un raksta, un Deewa wahrdu tanni mahza.

Tä tad Wahzsemme laudis neween sawu ihpaschu wallodas lohzischanu, bet arridsan augstu wallodu proht, un Bihbeli, dseefimugramatu un dauds zittas jauki farakstias gramatas skaidri mahk saprast, un wehl arr paschi sawus padohmus tanni paschä sim farakstih.

Tas zeenijams Mahzita's jums arridsan fakka: „Juh's ne effam flittakus par Wahz-
 „semneekem un lai ne tohpohts, un lai ne-
 „fauzotees par jauneem Wahzsemneekem.“ —
 „Slitti ihsti tee, kas Deevu ne mihle un
 winna augstam prahtam pretti darra; labbi
 tam prettin tee, kas Deevu karsti mihlo,
 un pehz winna labpatifschanas dsennahs.
 Scho labbumu ikweens warr samantocht, woi
 augsta gudriba mahzihts, woi ne mahzihts,
 jeb no kaut kahdas tautas buhdams, ja tik
 eeksch Kristu tizz, un pehz winna wahrdeem
 firidi labbo. Ja no schi labbuma runna, tad
 ne warr spreest weenu tautu labbaku effam pahr
 ohtru, jo ikweens, ja tik ihsti grihb, pil-
 nibu schi labbuma warr eedabbuht; un ne-
 weenam naw jazeesch, ka sawu tautu flittaku
 fauz par kaut kahdu zittu.

Bet ja no jaukakeem lifkumeem, no flai-
 stakeem eerascheem, no angstakas sinnascha-
 nas, un no flaidrakas passifschanas wissu
 ammatu darbu runna, tad teescham nekahds
 ar taifsiibu ne warr teift, ka Latweeschu tauta
 ar Wahzu tautu schas leetas warretu lihdsi-
 natees. Juh's paschi sinnat, ka tee Wahzu
 ammatneeki, un pawissam tee, kas naw te
 peedfinti, bet paschi no Wahzsemnes atnah-
 kuschi, ammatos un grabmatas dauds jo mah-
 ziti irr, ne ka Latweeschi, un ittin ta ka schee,
 tur arr tas pehdigais arraju kalps irr mah-
 zih'ts, un wehl pas kaupmannis dauds wai-
 rak ne mahzahs. Tadeht Wahzu tauta arr
 jau ilgus laikus pehz tahs pilnibas dsennahs,
 un no jums nu tikkai jazerre, ka juh's to no
 Keisera un juh'su Kungeem eeschinkotu brih-
 westibu ta walkaseet, ka juh's arr kahdu brih-
 di tahdi paschi mahziti tapfeet. Schi leeta
 jums wisslabbaki weikfees, ja juh's Wahzu
 buhschanu pa preekschihmi nemfeet, un ta
 ihsti meklefeet Kursemmi pa jaunu Wahz-
 semmi darriht. Ar scho wahrdu es ne grih-
 bu teift, lai juh's zihkstohtees Wahzu wallodu,
 Wahzu drehbes un Wahzu eeraschas walkaht
 un pagallam pa Wahzeescheem tapf. Ne! —
 tas mannam prahtam pagallam pretti; zaur
 to leela fajufschana un ne kahds labbums ne

zeltahs. Es tik wehleju lai juh's meklejeet
 wissu to labbumu, ko pee Wahzu tautas at-
 rohnam, eejust, un tomehr flaidri un taifni
 Latweeschi palift; prohti: lai juh's sawas pa-
 schas eeraschas pehz Wahzu preekschihmes, bet
 us ihpaschu wihsi, tihrijat; lai juh's mahzai-
 tees wissos ammatos, un pawissam lauku us-
 kohpschanâ tik patt tschakli un fapratteggi tapf,
 un lai juh's, fur tik warrat peekluht, wissas
 sinnaschanas un wissu gudribu meklejeet eedab-
 buht.

Pee scho darbu jums wissi Wahzu tautas
 lohzeeki un pawissam juh'su Mahzitaji, kas
 juh's firsnigi mihlo, zit tik spehs, paliga buhs,
 un teescham tas wissfchebligais Deews sawu
 augstu swehtibu ne leegs. —

Hermann Ehrenfest Ratterfeld,
 Mahzitaja ammatu mahzihts.

Teefas fluddinaschanas.

Pehz Basnizas = teefas spreeduma scheitan
 tohp sinnamu darrihts, ka no 26ta Merz schi
 gadda, lihds 8tu April ta Basnizas = teefa
 taps turreta. Jelgawas pilli, tanni 6ta
 Wevrrar 1823.

(G. W.)

M. Fircks, Kanzleris.

(Nr. 199.)

Sittehrs Elevogt.

No Greyersdorwas Pagasta = teefas wissi
 tee, kam kahdas taifnas prassifchanas pee
 ta Greyersdorwas fainneeka Tschakstes Jah-
 na irraid, kas sawas mahjas atdohd, wairs
 ne warredams par fainneeku buht, ar scho
 Teefas fluddinaschanu un nosaufschanu tohp
 aizinati, lai wisswehlaki lihds tai 31mai
 Merz mehnescha deenai schi gadda pee schih's
 Pagasta-teefas teizahs. Greyersdorwa Paga-
 sta = teefa, tanni 8ta Wevrrar mehnescha deenâ
 1823. (2)

Nr. 3. Balte Indrik, Pagasta = teefas wez-
 zakais.

F. G. Leg, Pagasta = teefas ftrihweris.

Zittas flubbinaschanas.

Cefsch Uppes = un Eufchu = muifchas, Zau-
naspils firfpehlê, pirna 52, ohtra 49 werfti
no Zelgawas, irr tahs mohderefchanas, kas
lihdi fchim us arrenti bija, us nahkofcheem Jah-
neem 1823 dabujamas. Tee kam ufzizzigas
parahbifchanas un galwofchana usrahdiht irr,
warr tahs noteififchanas deht pee tahs muifchas-
pollizeies eefsch Eufchu = muifchas fewi mel-
detees. (3)

Tanni nakti ftary 23fchu un 24tu Janwar,
no Sallas = muifchas Rudfites frohga ftaddeles,
divi zella wihreem 2 firgi tappe nosagti.
Weens bija melns, 14 gaddu wezs, un maf-
faja 43 Rub.; ohtrs bija firms, 9tâ gaddâ,
un maffaja 40 Rub. fudr. Kas schohs firgus
warr atpaffat dabbuht un Birschu = muifchas
Pagasta = teefahm no teem ihftu finnu doht, tas
dabbuhs 10 fudr. Rub. par katru firgu. (1)

Lundberg,
Birschu un Sallas draudfes Mahzitais.

Tanni 28tâ Janwar, waffarâ pulftin 7,
Bifftenes = muifchas = waggaram, tanni Bif-
ftenes Behrfes frohgâ, gaischi farkans firgs
(Hellsfuchs), widdifchigâ augumâ, 9 gaddu
wezs, balteem farreem un baltâ afte, kâ bij
eejuhgtz, ar wehrfelehm un kammanahm no
frohguft fteddeles tappe ifsfagts. Kammanas
bij itt jaunâs un nemahletas, eefalla kamma-
nu dektis us puffi ar lahtfcha ahdu, us mafaku
puffi ar aitu ahdahm ohdereta; wehl weena plin-
te tannis kammanâs bija ar to bohftawu W
us ftohbru. Wehrfeles bija freewu un lohfs
raibi nomahlehts. Kas no fchi sagta firga un
no tahm peemimetahm leetahm Muifchas-
walbifchanaî kahdu finnu warr doht, tas dab-
buhs 5 fudr. Rub. pateizibas naudas. (2)

Tee pee Tingeres = muifchas, Ahrlawas
firfpehlê, peederrigi 2 frohgi, prohti tas
Rubbu fudmallas frohgâs un tas Egglu frohgâs,
us nahkofcheem Jahneem us arrenti irr dab-
ujami. (2)

Naudas, Rabbibas un Prezzu firgus us plazzi. Nihgê tanni 19tâ Wewrar 1823.

	Eudraba			Eudraba	
	Rb.	Rp.		Rb.	Rp.
3 Rubbuli 72½ Kap. Papihru naudas geldeja	1	—	1 Pophs fannepu tappe mafsfahs ar	1	—
5 — Papihru naudas	1	34	1 — linnu labbakas furtes — —	3	—
1 jauns Dahlderis	1	34	1 — flittakas furtes — —	2	50
1 Puhrs rudfu tappe mafsfahs ar	1	40	1 — tabaka	1	—
1 — fweefchu	1	85	1 — dfelfes	—	75
1 — meefchu	1	10	1 — fweesta	2	—
1 — meefchu = putraimu	1	60	1 muzzâ filku, preefchu muzzâ — —	6	—
1 — aufu	—	75	1 — wihfchnu muzzâ — —	6	25
1 — fweefchu = miltu	2	75	1 — farkanas fahls	7	—
1 — bihdeletu rudfu = miltu — —	1	80	1 — rupjas leddainas fahls — —	6	—
1 — rupju rudfu = miltu — —	1	30	1 — rupjas baltas fahls — —	5	—
1 — firnu	1	50	1 — fmalakas fahls	4	75
1 — linnu = fehflas	3	—	50 Graschi irr Warra jeb Papihres Rubbulz un		
1 — fannepu = fehflas	2	—	Warra nauda ftahw ar papihres naudu weena		
1 — fimmennu	3	50	mafâ.		

Ist zu drucken erlaubt.

**Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostseeprovinzen: J. D. Braunschweig, Censor.
No. 77.**